

Suhdanne-ennuste

Elokuu 2021

Vauhdilla kohti harmaata tulevaisuutta

twitter: @OP_Ekonomitit

Suomi: Vauhdilla kohti harmaata tulevaisuutta

- Suomen talouden toipuminen koronakriisistä hidastui talvella, mutta pääsi keväällä jälleen hyvään vauhtiin. Ennakkotietojen perusteella Suomen talous ylitti jo keväällä koronakriisiä edeltäneen tasonsa.
- Talouden toipuminen jatkuu vähitellen, ja Suomen talous palaa ensi vuoden aikana talouden rakenteiden mahdollistamalle kasvu-uralle. Koronakriisin aikaisten voimakkaiden käänitteiden jälkeen odotuksissa on verkkaista talouskasvua.
- Suomen talouden ennakoitua ripeämpi elpyminen perustuu ennen kaikkea kulutuksen toipumiseen. Vienti ja investoinnit ovat sen sijaan osin käärsineet tuotannon pullonkauloista.
- Kotitalouksien rahatilanne on parantunut huolimatta kriisistä. Ennusteeessa arvioidaan kulutuksen palautuvan jo talvella vuoden 2019 tasolle suhteessa tuloihin. Kotitalouksien ei kuitenkaan odoteta purkavan kulutukseen nopeasti kuin pienen osan kertyneistä säästöistä.
- Tavaravienti kasvaa jatkossa mailmankaupan vauhdin mukaisesti. Palveluvienti sen sijaan on yhä toipumisvauhdissa ja nostaa merkittävästi viennin kasvulukuja ensi vuonnakin. Investointien kasvua vetävät kone- ja laiteinvestoinnit sekä asuntorakentaminen.
- Myös työllisyys on toipunut nopeasti kriisiä edeltäneelle tasolle. Poikkeuksellisesti työvoima on jopa lisääntynyt, minkä seurauksena työttömyys on edelleen selvästi korkeampi kuin ennen pandemian alkua. Vuonna 2023 työttömyysasteen ennakoitaa olevan rakenteellisella tasollaan.
- Inflaatio hiipuu kevään hyppäyksen jälkeen, ja jää selvästi euroalueella tavoitellun kahden prosentin alle.
- Julkinen vaje supistuu ja suhdanneluontoinen vaje on kuroutunut umpeen vuonna 2023. Vaihtotase on tasapainoinen, ja kokonaisuutena rahoitustasapaino on kohtuullisissa kantimissa.

	Arvo, mrd. €	2020	2020	2021e	2022e	2023e
Kysyntä ja tarjonta, määrään muutos, %						
Bruttokansantuote	236,2	-2,9	3,6	3,0	1,4	
Tuonti	84,6	-6,4	7,0	7,3	3,0	
Vienti	85,5	-6,7	6,2	8,0	3,0	
Kulutus	178,4	-3,1	3,9	2,4	1,2	
- yksityinen	120,7	-4,7	4,7	3,5	1,5	
- julkinen	57,7	0,5	2,0	0,0	0,5	
Investoinnit	57,1	-0,7	3,5	3,5	2,0	
Muita keskeisiä ennusteita		2020		2021e	2022e	2023e
Kuluttajahintojen muutos, %		0,3		1,9	1,3	1,5
Ansiotason muutos, %		1,8		2,2	2,0	2,3
Työttömyysaste, %		7,7		7,7	7,0	6,6
Vaihtotase, % BKT:sta		0,8		0,6	0,8	0,8
Julkisyhteisöjen alijäämä, % BKT:sta		-5,4		-3,6	-2,0	-1,5
Julkisyhteisöjen velka, % BKT:sta		69,5		70,3	69,9	69,9

Lähteet: Tilastokeskus ja OP

Maailmantalous: Talous aallonharjalla

- Maailmantalouden toipuminen koronakriisistä hidastui talvella, mutta jatkui keväällä rivakasti. Loppukysyntä oli vahvaa, mutta tuotannolliset ongelmat hidastivat viennin ja investointien vauhtia. Talouden kasvuluvut ovat runsaita niin tänä kuin vielä ensi vuonnaakin. Kyse on kuitenkin palautumisesta koronakriisiä edeltäneelle maltilliselle kasvutrendille.
- Yhdysvaltain kansantuote ylitti vuoden 2019 lopun tason keväällä, ja näkymät loppuvuodelle ovat suhdanneindikaattorien valossa hyvät. Palveluiden kysynnän toipuminen jatkuu, ja ensi vuoden aikana talous on palaamassa aiemmalta kasvu-uralleen.
- Talouden nopea toipuminen on tuonut mukanaan toimitusvaikeuksia ja tuotantokapeikkoja, mikä on nostanut raaka-aineiden ja osin myös loppuutotteiden hintoja. Tämä on näkynyt selvästi esimerkiksi Yhdysvalloissa, jossa inflaatio on kiihtynyt voimakkaasti. Korkein inflatiopiikki alkaa kuitenkin pian jäädä taakse.
- Euroalueen toipuminen vie pidemmän aikaa, mutta täälläkin palataan vähitellen kriisiä edeltäneelle verkkaiselle kasvu-uralle. Euroalueella inflaatio ei ole noussut yhtä korkealle kuin Yhdysvalloissa, ja lähi vuosina kuluttajahintojen nousu pysyy yhä alle EKP:n tavoitteen.
- EKP:n uudisti kesällä inflaatiotavoitettaan aiempaa sallivammaksi. Tämä tarkoittaa elvyttävän poliitikan jatkuvan aiempiakin odotuksia pidempään lähitulevaisuudessa. Pidempiaikaisen inflatiopaineiden puuttuminen ja uusi rahapolitiikan strategia siirsiivät odotukset koron nostosta yhä kauemmaksi tulevaisuuteen.
- Suurimmat riskit talouskehitykseen liittyvät lähiakoina yhä koronapandemiaan. Viruksen uudet muunnokset ja niitä seuraavat aallot ovat kuitenkin vaikuttaneet talouteen aikaisempiä vähemmän.
- Pandemian taloudellisten vaikutusten vähentyminen ei poista epävarmuutta talouden näkymistä. Nopea palautuminen lähi vuosina monella mittarilla korkeasuhanneoloihin herättää kysymyksiä niin inflaation kuin talouskasvunäkymien suhteen.

BKT:n kasvu maailmalla	Osuus*, %				
	2020	2020	2021e	2022e	2023e
Maailma	100,0	-3,2	6,2	4,2	3,0
USA	15,9	-3,5	6,2	4,0	2,0
Euroalue	12,2	-6,5	5,0	4,0	1,7
Japani	4,0	-4,7	3,0	2,9	1,5
Ruotsi	0,4	-2,9	4,5	2,8	2,0
Viro	0,0	-2,6	5,3	5,0	2,5
Kehittyneet maat yht.	42,5	-4,6	5,5	3,8	1,7
Kiina	18,3	2,3	8,5	5,5	5,5
Intia	6,8	-7,3	9,0	8,0	6,0
Brasilia	2,4	-4,1	5,0	2,0	2,0
Venäjä	3,1	-3,0	4,5	3,0	1,5
Kehittyvä maat yht.	57,5	-2,1	6,7	4,5	4,0

* Ostovoimakorjatut BKT-osuudet

Covid-19-pandemian eteneminen

Koronavirusaallot jatkuvat edelleen

Koronavirustartunnat ovat kesän aikana kasvaneet monilla talousalueilla. Tämä johtuu siitä, että koronaviruksesta on levinnyt aiempaa helpommin tarttuvia deltamuuunnoja, ja rajoituksia on vähennetty rokotekattavuuden parantuessa.

On todennäköistä, että syksyn aikana nähdään yhä koronavirusaaltoja länsimaisissa, eikä maailmanlaajuisesti koronaviruksesta ei tulla pääsemään eroon lähiäikoina.

Rokotukset etenevät eritahtisesti

Koronavirusrokotukset etenevät maittain eritahtisesti. Yhdysvalloissa ja Euroopassa suurin osa väestöstä on saanut ainakin yhden rokotuksen, kun taas monessa Aasian maassa ja Australiassa rokotukset ovat edenneet hitaasti. Kehitysmaissa rokotekattavuus tulee olemaan alhaista vielä pitkään.

Rokotusten edistyessä pidemmälle näyttää niiden vauhti hidastuvan. Rokotteiden saatavuus ei enää kaikissa maissa ole keskeinen ongelma rokotusten etenemisessä, vaan ihmisten saaminen rokotuksiin.

Alhaisen rokotekattavuuden maissa on suuri riski sille, että ne joutuvat sulkemaan talouksiaan tartuntojen levitessä. Riski talouksien sulkemiseen on huomattavasti pienempi korkean rokotekattavuuden maissa.

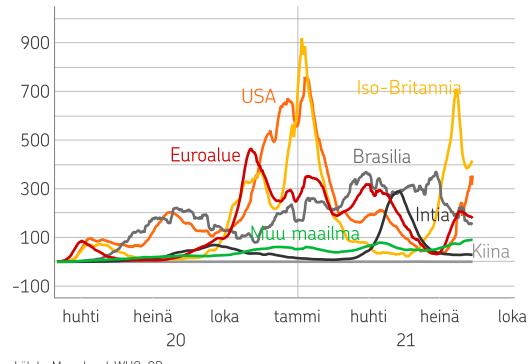
Koronaviruksen talousvaikutukset vaimenevat

Tällä hetkellä näyttää siltä, että rokotukset hillitsevät koronaviruksen aiheuttamia kuolemia ja vakavia sairastumisia. Esimerkiksi Iso-Britanniassa sairaalahoidon tarve ei ole noussut tartuntojen kasvun mukana niin voimakkaasti kuin aikaisemmin.

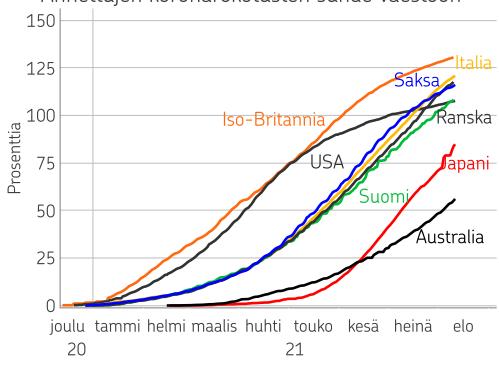
Rokotusten edistyessä on siis todennäköistä, että koronaviruksen taloudelliset vaikutukset vähenevät terveysvaikutusten pienentymisen mukana. Lisäksi jo ennen laajamittaisia rokotuksia oli nähtävissä, että koronavirusaaltojen talousvaikutukset pienenevät.

Koronavirus on kuitenkin edelleen riskitekijä talouskehitykselle. Koronavirus voi aiheuttaa laajamittaisia talouskasvun hidastumista, jos virus muuntuu vastustuskykyiseksi rokotteita vastaan.

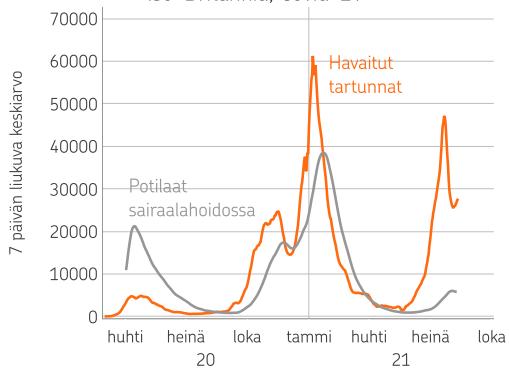
Havaitut Covid19-tartunnat suhteessa milj. asukkaaseen

Annettujen koronarokotusten suhde väestöön*

Iso-Britannia, Covid-19

Maailmantalous

Maailmantalous aallonharjalla

Maailmankauppa on kasvanut selvästi koronakriisiä korkeammalle tasolle. Maailmankauppa on siivittänyt investointihyödykkeiden ja kestokulutustavaroiden vahva kysyntä. Tämän vuoden aikana myös palvelut ovat alkaneet elpyä koronatartuntojen lasiessa, mikä edelleen kiihdyttää maailmantalouden elpymistä koronakriisistä.

Maailmankaupan ja teollisuuden indikaattorien perusteella vahvin kasvupyrähdys alkaa kuitenkin jäädä taakse. Teollisuuden kasvua hidastaa tavarakuilutuksen hiipuminen palvelujen kysynnän kasvaessa ja Kiinan kiivaimman elpymisvaiheen loppuminen.

Maailmantalous onkin aallonharjalla: kasvu hidastuu mutta jatkuu kuitenkin hyvällä tasolla. Maailmantalouden ennustetaan kasvavan 2021 6,2 %, 2022 4,2 % ja 2023 3,0 %.

Hyvät tulokset siivittävät pörssejä — korot kääntyivät laskuun

Yritysten toisen vuosineljänneksen tulokset ovat olleet pääasiallisesti vahvoja. Hyvät tulokset ovat siivittäneet pörssit kasvuun huolimatta koronaviruksen uusista aalloista.

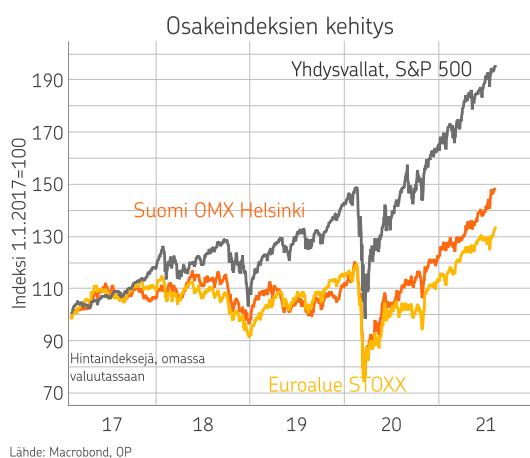
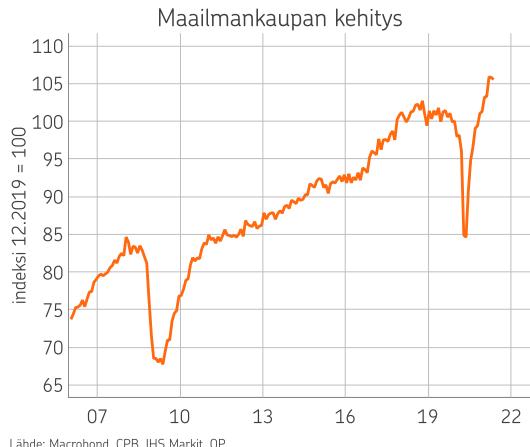
Korkomarkkinoilla tapahtui kesän aikana käänne ja korot kääntyivät laaja-alaisesti laskuun. Korkojen laskun takana ovat huollet elpymisen kestosta ja voimakkuudesta, näkemys inflaatiopaineiden väliaikaisuudesta sekä keskuspakkien arvopaperiostojen luoma alasuuntainen paine korkoihin.

Raaka-aineiden hinnan nousu tasaantunut

Raaka-aineiden hintojen huippu osui toukokuuhun ja hinnat ovat matallisesti laskeneet sen jälkeen.

Öljyn hinta on laskenut hieman keväisistä huippulukemista. Öljyn hintaa edelleen tukee OPEC:in päätös kasvattaa hitaasti tuotantoaan, vaikka kysyntä on kasvanut voimakkaasti. Tuotantokapasiteettia öljyn tuottajamailla on edelleen käytämätä merkittävästi. Markkinat odottavatkin öljyn hinnan laskevan pidemmällä aikaväillä nykyiseltä tasoltaan.

Öljyn hinnan nousu on heijastunut vahvasti energian hintaan ja nostanut inflaatiota maailmanlaajuisesti. Nyt nähty energian hinnan nousu kiihdyttää inflaatiota kuitenkin vain väliaikaisesti.

Yhdysvallat

Tarjonnalla vaikeuksia pysä kysynnän perässä

BKT jatkoi vahvassa kasvussa toisella vuosineljänneksellä, mutta vauhti jää kuitenkin odotuksista. Erityisesti kulutuskysyntä oli vahvaa, mutta muun muassa varastojen supistuminen ja asuinrakentamisen väheneminen viittasivat pullonkaulojen tuottannossa hidastaneen kehitystä.

Talouden toimelaisuus nousi keväällä jo yli koronakriisiä edeltäneen tason. Aiemmalle kasvutrendille on silti vielä matkaa, ja erityisesti palveluissa ei ole vielä palauduttu normaalililanteeseen. Kasvua ruokkiin yhä lähiaikoina palveluiden toipuminen, mutta ensi vuonna häämöttää paluu tavanomaisemmalle kasvu-uralle.

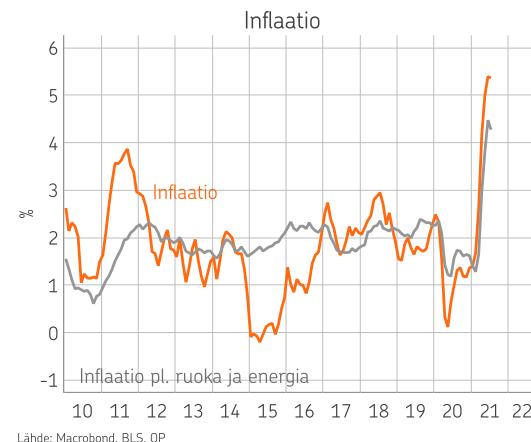
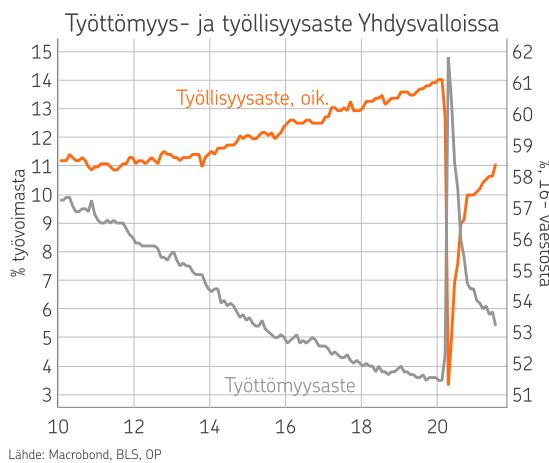
Talouden elpymistä on haitannut työvoiman saatavuus. Tämä helpottaa osin, kun poikkeukselliset tuet loppuvat. Työllisyystilanne on jo nyt hyvä. Jotain vuosia sitten nykyistä hieman alle kuuden prosentin työttömyysastetta pidettiin ei-inflatorisen tason rajana. Ennen kriisiä työttömyys oli kuitenkin poikkeuksellisen vähäistä. Tälle tasolle tuskin loikataan yhtä nopeasti kuin sieltä pudottiin. Työmarkkinoiden näkymä lähi vuosille on kuitenkin vahva.

Inflaation sitkeys pohdituttaa

Työmarkkinoiden tiukkuus on omiaan luomaan inflaatiopaineita. Tällä erää inflaation ennakoituakin voimakkaampi kiihtyminen on silti laajalti tilapäistekijöiden, kuten käytettyjen autojen hintojen, aiheuttamaa. Inflaationäkymän epävarmuus onkin poikkeuksellista. Tilapäistekijöiden kääntyminen laskuksi voi hidastaa inflaatiota yllättävän nopeasti, mutta palkkojen nousun nopeutuminen voisi pitää inflaation yllättävän korkeana.

Keskuspankki on toistaiseksi suhtautunut rauhallaan inflaatiopiikkiin. Ensi vuonna ohjelmassa kuitenkin on osto-ohjelmien alasajon aloittaminen. Koronoston alkamisen ajankohtaan liittyy yhä huomattavaa epävarmuutta. Tällä erää keskuspankkiirien ajatuksissa siintää vuosi 2023.

Finanssipoliikan hyvin elvyttävä viritys kiristyy vähitellen, kun monien poikkeuksellisten tulonsiirtojen vaikutus ohitetaan. Liittovaltion rooli säilyy kuitenkin aiempaa suurempana esimerkiksi infrastruktuuripaketin vuoksi. Julkinen talous jatkaakin varsin alijäämäisenä. Tämän lisäksi vaihotase on selvästi alijäämäinen. Tavanomaiselle taloudelle tämä olisi hyvin vaarallinen yhdistelmä, ja voi olla ajan myötä riski myös Yhdysvalloille.

Yhdysvallat	Keskeisiä ennusteita	2020	2021e		
			2021e	2022e	2023e
BKT, määrän muutos		-3,4	6,2	4,0	2,0
Inflaatio, %		1,2	4,2	2,5	2,0
Työttömyysaste, %		8,1	5,7	4,7	4,0

Lähteet: Macrobond ja OP

Euroalue

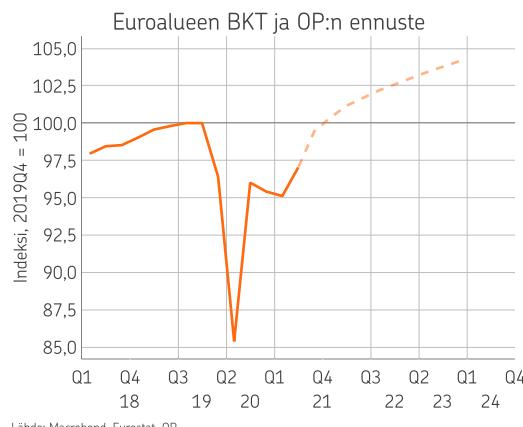
Elpymisen nopeutunut

Euroalueen BKT kasvoi vuoden toisella neljänneksellä 2,0 % edellisestä neljänneksestä. Kasvu oli odotuksia parempaa. Keskeinen syy elpymisen nopeutumiselle maailmantalouden hyvän vedon lisäksi oli se, että koronavirustilanne parani monissa maissa, mikä mahdollisti talouksien avaamisen ja yksityisen kulutuksen kasvun.

Euroalueen elpymisen odotetaan kiihtyvän edelleen. Tähän viittaa kesän aikana vahvana pysynyt indikaattorimateriaali ja se, että osassa euroalueen talouksia elpyminen oli vielä maltillista vuoden ensimmäisellä puoliskolla.

Euroalueen BKT:n kasvu huipun odotetaan osuvan tämän vuoden kolmannelle neljännekselle. Tämän jälkeen kasvu alkaa palautua asteittain kriisiä edeltäneisiin lukemiin.

Tänä vuonna euroalueen BKT:n kasvuksi ennustetaan 5,0 %, vuonna 2022 4,0 % ja vuonna 2023 kasvu on palautunut kriisiä edeltäneelle tasolle, jolloin kasvuennuste on 1,7%. Riskinä elpymiselle on paluu tiukkoihin koronarajoituksiin.

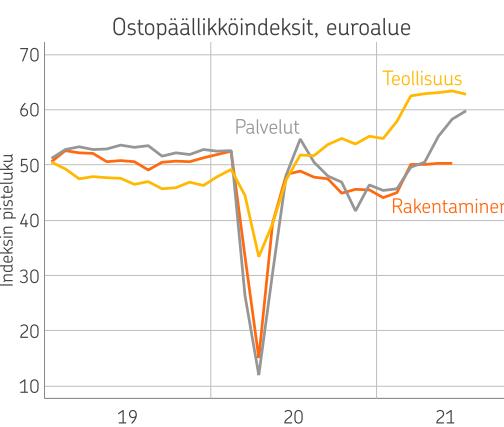
Euroalue Keskeisiä ennusteita	2020	2021e		
		2022e	2023e	
BKT, määrän muutos	-6,5	5,0	4,0	1,7
Inflaatio, %	0,3	2,1	1,4	1,4
Työttömyysaste, %	7,9	8,0	7,5	7,5
Vaihtotase, % BKT:sta	2,1	2,4	2,3	2,4
Julkinen ylijäämä, % BKT:sta	-7,2	-7,1	-3,4	-2,5
Julkinen velka, % BKT:sta	99,0	101,4	100,9	101,8

Lähde: Eurostat, OP

Talous avautuu — palvelut elpyvät

Euroalueella koronavirustartunnat kääntyivät laskuun toisella neljänneksellä ja rajoituksia poistettiin monissa maissa. Tämä näkyi palvelujen ostopäästöindeksissä, joka ylitti kasvua osoittavan 50 pisteen rajan huhtikuussa. Tämän jälkeen indeksi on noussut poikkeuksellisen korkealle tasolle.

Euroalueen elpyminen oli alkuvuonna vielä teollisuusvetoista investointi- ja kestokulutustavaroiden hyvän kysynnän vetämänä. Koronatartuntojen vähenneminen on saanut nyt myös palvelusektorin elpymään. Yritysten luottamusindeksi on heinäkuussa saanut kaikkien aikojen korkeimman arvonsa, joten elpyminen näyttää jatkuvan vahvana.

Etelä-Euroopan kasvu yllätti positiivisesti

Euroalueen toisen vuosineljänneksen positiivisen kasvuylätyksen takana oli paljolti Etelä-Euroopan maat. Espanjassa kasvu oli 2,8 % edellisestä neljänneksestä ja Italiassa 2,7%. Portugalissa päästiin jo lähes 5 % kasvuvahtiin. Vahvan elpymisen takana on koronarajoitusten vähenneminen, mikä näkyy erityisesti näissä palvelualtaisissa talouksissa.

Euroalueen suurimmat maat BKT, määrän muutos %	2020	2021e		
		2022e	2023e	
Saksa	-4,9	3,2	4,8	2,1
Ranska	-8,0	6,0	3,9	1,7
Italia	-8,9	5,9	4,1	1,6
Espanja	-10,8	6,1	5,4	2,0

Lähde: Eurostat, OP

Euroalue

Saksassa ja Ranskassa alku vuoden kasvu on ollut vaisumpaa. Toisella vuosineljänneksellä Saksassa kasvu oli 1,5 % edellisestä neljänneksestä ja Ranskassa vain 0,9 %. Saksassa heikohkoa kasvua osaltaan selittää maailmanlaajuisen komponenttipula, mikä heijastuu teollisuuteen. Ranskassa taas luottamusindikaattorit viittaavat elpymisen käynnistymiseen. Näiden maiden elpymisen odotetaan merkittävästi kiihtyvän loppuvuonna, mikä siivittää euroalueenkin kasvua.

Kaiken kaikkiaan, maiden väliset erot elpymisessä kaventuvat alkuvuonna. Heikoiten isoista maista koronakriisistä on edelleen elpymässä Espanja.

Energian hinnan nousu kiihdyytää inflaatiota

Euroalueen inflaatio oli heinäkuussa 2,2 %, mutta ilman energiaa ja ruokaa mitattava inflaatio — eli ns. pohjainflaatio — oli vain 0,7 %. Inflaation kiihtyminen euroalueella johtuikin paljolti energian hinnan noususta, mikä taas on seurausta öljyn hinnan kasvusta. Lisäksi inflaatiota tällä hetkellä kiihdyytää tehdyt veromuutokset.

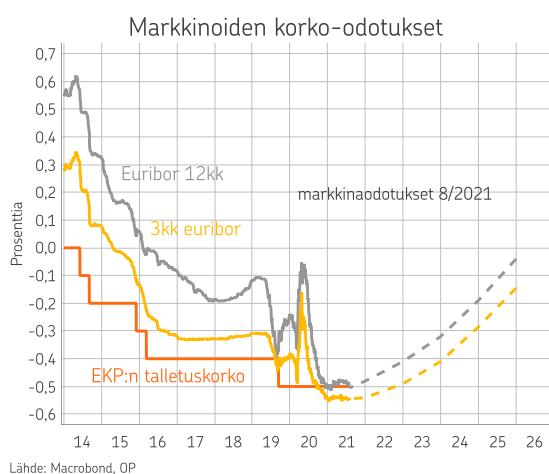
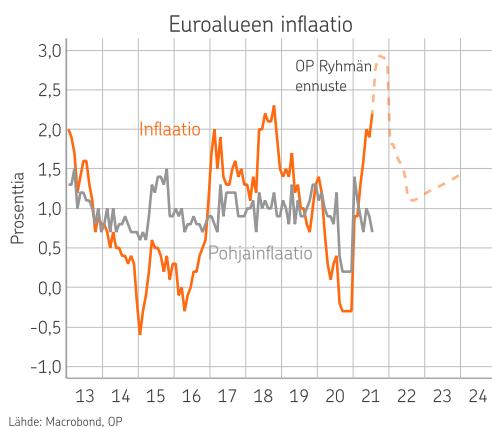
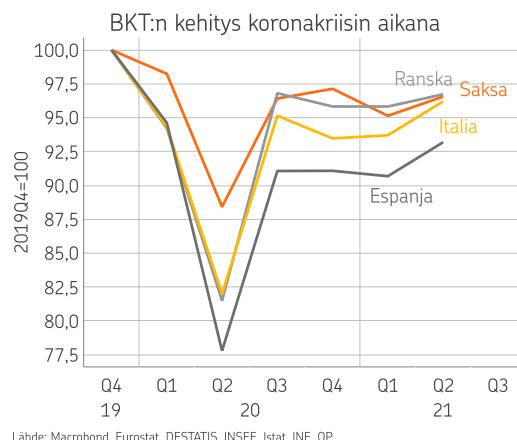
Inflaation ennustetaan hidastuvan merkittävästi ensi vuoden alussa, kun kohonneen öljyn hinnan ja veromuutosten vaikutukset poistuvat inflaatiosta. Inflaation uskotaan hidastuvan lähelle prosentin tasoa. Tämän jälkeen inflaation uskotaan matallisesti kiihtyvän jääden kuitenkin selvästi EKP:n inflaatiotaiviteen alapuolelle vielä 2023.

EKP jatkaa elvytystä uuden rahapolitiikan strategian viitoittamalla tiellä

EKP julkaisi heinäkuussa uuden rahapolitiikan strategian. Käytännössä strategia muuttui vain vähän, mutta strategian voidaan tulkita suhtautuvan yli kahden prosentin inflaatioon aiempaa sallivammin. Käytännössä tämä tarkoittaa aiempaa elvyttävämpää rahapolitiikkaa.

Heinäkuun rahapolitiikkakokouksessa EKP muutti korkoja koskevaa ennakoivaa viestintäänsä. Nyt EKP nostaa korkoja vasta, kun inflaatioennuste osoittaa inflaation pysyvästi päätyvän kahden prosentin tasolle ja pohjainflaation kehitys tukee ennustetta. Osto-ohjelmat EKP piti ennallaan — ostotoja tehdään noin 100 mrd. kuukaudessa.

Koron nosto-odotukset ovat siirtyneet kauemaksi pääosin heijastellen yleistä korkotason laskuua.

Ruotsi ja Venäjä

Ruotsin talous takaisin trendille

Ruotsin aiemmin verrattain korkeat Covid-19-tartuntaluvut ovat helpottaneet kesän aikana. Tämä tukee entisestään Ruotsin talouden elpymistä. Ruotsinkin talouden elpyminen hidastui talvella koronapandemian tiukennettua otettaan. Kevällä talous on päässyt jälleen parempaan vauhtiin, indikaattorit puoltavat hyvän vireen jatkuvan.

Talous toipuukin aiempia arvioita nopeammin ja kasvaa tänä vuonna selvästi yli neljä prosenttia. Eniten taloutta tukee kulutus, mutta muutkin kysyntätekijät kasvavat hyvin.

Talous pääsee ensi vuoden alkupuolella aiemmalle kasvutrendilleen, ja vauhti laantuu vähitellen keskipotolukuihin.

Ruotsin työttömyys ennätyskorkeaa

Työttömyysaste oli kesäkuussa myönteisestä talouskasvusta huolimatta 9,5 %, mikä on korkein lukema tällä vuosituhannella. Myös inflaatio on säälynyt matallisena, vaikka onkin toipunut koronakriisin pohjalukemista.

Inflaationäkymä on varsin hyvin sopusoinnussa keskuspankin inflaatiotavoitteen kanssa, mutta nol-lakorkapolitiikka jatkuu yhä. Tämän seurauksena Ruotsin kruunu on aliarvostettu, ja vaihtotase merkittävästi ylijäämäinen.

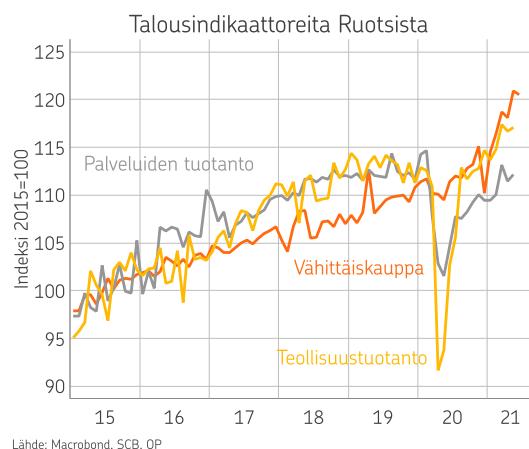
Venäjän talous selättämässä koronamontun

Venäjän talous sukelsi koronapandemian myötä voimakkaasti, kun ongelmia lisäsi myös öljyn hinnan halpeneminen ja tuotantorajoitukset. Maa on kuitenkin toipunut nopeasti huolimatta viimeaikaisista varsin korkeista tartuntaluvuista.

Toisella vuosineljänneksellä talouden elpyminen voimistui selvästi. Kuukausittaisen aktiviteetti-indikaattorin perusteella talous on ylittänyt koronapandemiaa edeltäneen tasonsa. Talouden toipumista helpottaa myös öljyn hinnan nousu.

Murheena on inflaation kiihtyminen, joka verottaa ostovoimaa. Vain vähän keventyneiden tuotantorajoitusten vuoksi öljyntuotantokapasiteettia ei päästää täysin hyödyntämään.

Kestomurheena säilyy vaisu potentiaalinen kasvu, minkä vuoksi kasvu hyyytyy vuosien 2021-22 ponahduksen jälkeen nopeasti.

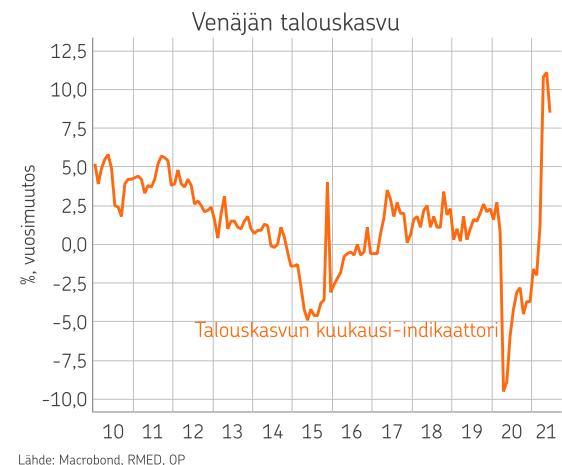

Ruotsi	2020	2021e	2022e	2023e
Keskeisiä ennusteita				
BKT, määrän muutos	-2,9	4,5	2,8	2,0
Inflaatio, %	0,5	2,0	1,8	2,2
Työttömyysaste, %	8,3	9,0	7,5	7,0

Lähteet: Macrobond ja OP

Venäjä	2020	2021e	2022e	2023e
Keskeisiä ennusteita				
BKT, määrän muutos	-3,0	4,5	3,0	1,5
Inflaatio, %	3,4	6,0	4,0	3,5
Työttömyysaste, %	5,8	5,2	5,0	4,8

Lähteet: Macrobond, OP

Baltian maat

Baltiassa taloudet selvisivät koronasta hyvin

Baltian maista Liettuan talous selvisi pienimmällä pudotuksella viime vuoden koronakriisissä. Kaiken kaikkiaan Baltian maat selvisivät koronakriisistä hyvin.

Viron taloudessa pikakiihdytys tänä vuonna

Viron talous selvisi viime vuoden koronakriisistä kansainvälisesti matallisella pudotuksella. Kokonaisuudessaan kansantuote supistui viime vuonna 2,8 %. Myös Virossa kovin isku kohdistui palvelualoille.

Kuluvan vuoden ensimmäisellä neljänneksellä Viron talouden vето oli erittäin hyvä, kun BKT kasvoi edellisestä neljänneksestä 4,8 %. Alkuvuoden hyvän kasvun ansiosta Viron BKT kasvaa tänä vuonna nopeasti, vaikka loppuvuoden elpyminen olisi hidasta. Todennäköisesti elpyminen kuitenkin ottaa hieman lisää kierroksia rokotekattavuuden nousussa ja palvelusektorin päästessä täyteen vauhtiin. Odotamme, että Viron talous kasvaa tänä vuonna reilun 5 % vauhdilla.

Latvian BKT ylittänyt koronaa edeltäneen tason

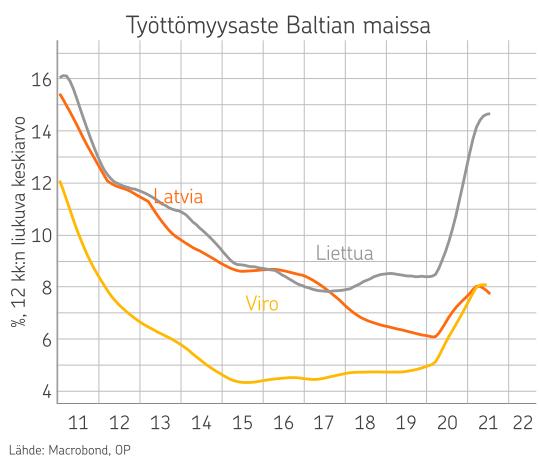
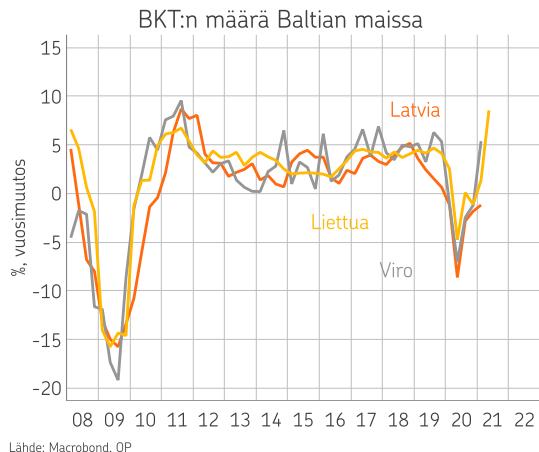
Latviassa koronan vaikutus talouteen oli suurempi kuin muissa Baltian maissa. Kansantuote supistui 3,6 % toisen neljänneksen ollessa heikoin. Loppuvuodesta talous alkoi jo elpyä mukavaa vauhtia.

Kuluvan vuoden alussa uusi korona-aalto painoi kuitenkin jarrua talouden elpymiselle. Kokonaisuudessa Latvian talous kasvaa tänä vuonna 4 %. Kasvu kuitenkin kiintyy loppuvuotta kohden ja ensi vuonna BKT:n kasvu on jo ripeää.

Liettuassa vilkasta elpymistä

Liettuan talous selvisi viime vuonna Baltian maista pienimmällä BKT-pudotuksella. Talous supistui ainostaan 0,8 %. Kuten muuallakin, myös Liettuassa palvelusektori kärsi eniten koronan vaikuttuksista.

Vuoden alussa talous on elpynyt vauhdilla ja elpymisen odotetaan jatkuvat vilkkaana. Myös työmarkkinoille on odotettavissa nopeaa elpymistä. Kaiken kaikkiaan Liettua yltää tänä vuonna 5 prosentin kasvuun. Myös työmarkkinoiden tilanne helpottuu verrattain nopeaa vauhtia.

Baltian maat	Keskeisiä ennusteita	2020	2021e	2022e	2023e
BKT, määrän muutos					
Viro	-2,6	5,3	5,0	2,5	
Latvia	-3,6	4,0	6,5	3,5	
Liettua	-0,8	5,1	4,1	3,0	
Työttömyysaste					
Viro	6,8	6,1	5,0	4,7	
Latvia	8,1	8,0	7,5	7,0	
Liettua	8,5	7,1	6,6	5,5	

Läheteet: IMF ja OP

Kiina

Kiinassa elpyminen on vaihtunut perusmenoona

Kiinan talous supistui vuoden 2020 ensimmäisellä neljänneksellä historiallisen voimakkaasti. Koronaviruksen aiheuttama talouskriisi jäi kuitenkin lopulta lyhyeksi ja kriisiä edeltänyt tuotannon taso saavutettiin erittäin nopeasti pudotuksen jälkeen. Myös koronatapaukset saatiin Kiinassa ainakin virallisten tietojen perusteella nopeasti haltuun.

Kiinan talouden elpyminen lähti käyntiin elvytysvoisesti, kun etenkin investointit vaikuttivat positiivisesti kasvuun. Kulutuksen rooli kasvun veturina alkoi kuitenkin vahvistua jo viime vuoden lopulla. Kuluvan vuoden ensimmäisellä kvartaalilla kulutus oli jo selvästi merkittävin BKT:n kasvuun vaikuttava tekijä.

Toisella neljänneksellä kasvun odotetaan jatkuvan, mutta hidastuvan tuntuvasti ensimmäisen neljänneksen vauhdista. Viimeisimmät indikaattorit viittaavat hidastuvaan kasvuun laaja-alaisesti kaikilla sektoreilla.

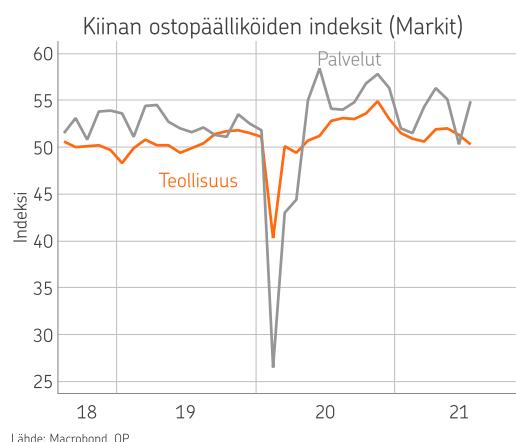
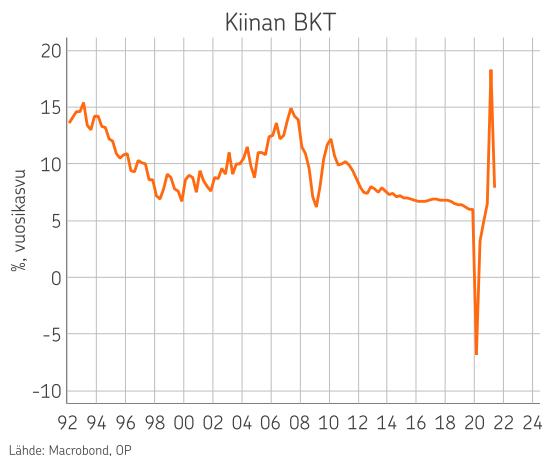
Kiinan talous on jo ohittanut nopean elpymisen vaiheen ja ottanut kiinni koronaa edeltäneen trendin. Talouden meno muuttuukin hiljalleen tavanomaisemmaksi kasvulukujen osalta. Toki talous kasvaa yhä nopealla vauhdilla.

Tämän vuoden kasvulukuja kaunistelee etenkin alkuvuoden osalta heikko vertailuajankohta. Odotamme Kiinan kansantuotteen kasvavan 8,5 % tänä vuonna. Ensi vuonna kasvu hidastuu 5,5 prosenttiin.

Viisivuotissuunnitelma osviittaa lähi vuosille

Kiinan päivitetty viisivuotissuunnitelma antaa jälleen osviittaa tulevien vuosien kehityksestä. Suoraa BKT:n kasvutavoitetta ei tällä kertaa annettu. Yksi tavoitteesta on kuitenkin nostaa Kiinan henkeä kohden laskettu BKT keskimääräisen kehittyneen talouden tasolle, mikä vaatii korkeita kasvulukuja myös jatkossa.

Palveluiden merkitys Kiinan taloudessa on kasvanut tasaisesti jo useamman vuosikymmenen ajan, eikä kehitykselle näy loppua. Koronakriisi heikensi hetkellisesti palveluiden vetaa, mutta elpymisen ylettyä myös kulutukseen, on palveluiden merkitys jälleen korostunut.

Kiina	2020	2021e	2022e	2023e
Keskeisiä ennusteita				
BKT, määrän muutos	2,3	8,5	5,5	5,5
Inflaatio, %	2,4	1,2	1,9	1,9
Työttömyysaste, %	3,8	3,6	3,6	3,6

Lähteet: Macrobond, OP

Japani ja Intia

Korona kurittaa Japania

Japanissa lupaavasti alkanut talouden elpyminen pysähtyi vuoden ensimmäisellä neljänneksellä, kun Japanin BKT supistui 1,0 % edellisestä neljänneksistä. BKT:n supistuminen selittyy heikentyneellä koronavirustilanteella, kun tartunnat maassa noussivat ja rajoituksia kiristettiin. Japanin tartunnat ovat suhteessa väkilukuun vähäiset, mutta talous reagoi vahvasti kasvaviin tartuntoihin ja kiristyiin rajoituksiin.

Japanissa indikaattorimateriaali viittaa elpymisen jatkumiseen. Yritysten luottamus on korkealla ja suhdannetilannetta kuvava indeksi sai toukokuussa kaikkien aikojen korkeimman arvonsa. Riskinä Japanissa on uudelleen kasvaneet koronavirustartunnat ja alhainen rokotekattavuus. Elpyminen voi siirtyä eteenpäin uuden koronavirusaallon seurauksena. Koronarokotusten edistyessä Japanin talous tulee lopulta aloittamaan vahvan elpymisen.

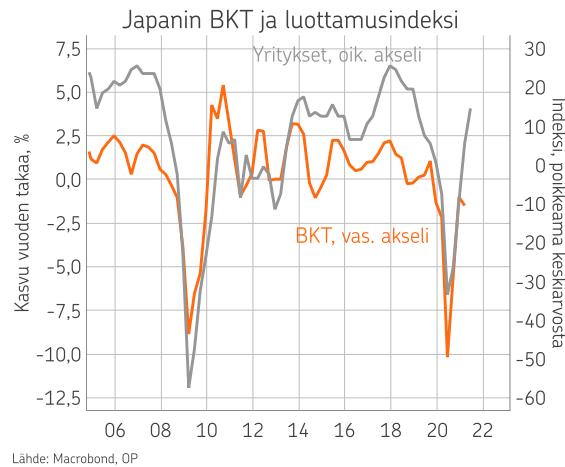
Kaiken kaikkaan, Japanin BKT:n ennustetaan kasvavan tänä vuonna 3,0 %, vuonna 2022 2,9 % ja vuonna 2023 1,5 %.

Intia talous yskähtelyn kautta kasvuun

Intian talous sukelsi koronarajoitusten myötä viime vuoden toisella neljänneksellä. Rajoitusten purku ja talouden elpymistä tukevien elvytysohjelmien myötä talous alkoi elpyä viime vuoden lopulla. Elpyminen jää kuitenkin ensiyrittämällä tyngäksi. Kuluvan vuoden toisella neljänneksellä toinen korona-aalto painoi taloutta, joskaan ei yhtä rajusti kuin vuotta aikaisemmin.

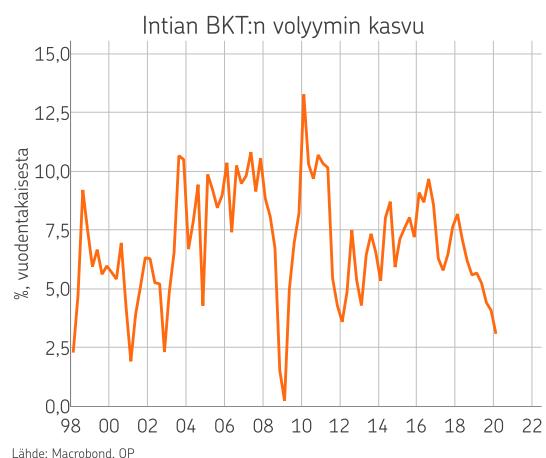
Viime vuonna Intian BKT laski 7,4 %. Tänä vuonna elpyminen on ripeää, jos kohta toisen vuosineljänneksen pudotus nakertaa elpymisestä merkittäväni siivun. Odotamme kansantuotteen supistuneen 12 % edellisestä neljännekestä toisella neljänneksellä. Loppuvuonna talous kuitenkin elpyy vauhdilla ja odotamme BKT:n kasvavan tänä kalenterivuonna 9 % ja ensi vuonna 8 %.

Palvelusektori on luonnollisesti myös Intiassa kärsinyt eniten koronan seurauksista. Muun muassa ostopääliköiden indeksien perusteella teollisuuden elpyminen on kevään toisen aallon jälkeen käynnyt kesällä jo hyvin. Sen sijaan palvelualat kärsivät yhä koronan luomasta epävarmuudesta.

Japani ja Intia		2020	2021e	2022e	2023e
BKT, määräntä muutos %		-4,7	3,0	2,9	1,5
Japani		-7,1	9,0	8,0	6,0
Inflaatio, % vuodessa					
Japani		0,0	0,2	0,9	0,6
Intia		6,2	5,0	4,0	4,0

Lähdeet: IMF ja OP

Suomi – Tuotanto ja ulkomaankauppa

Suomen talous elpyy vauhdilla

Suomen talous supistui koronapandemian myötä selvästi vähemmän kuin euroalueen maat keskimäärin. Pandemia kohteli toimialoja epätasaisesti palvelualojen kärsiessä tuntuvasti teollisuutta enemmän. Palvelualoilla pandemian vaikutukset näkyvät yhä elpymisen ollessa verrattain verkkaisia.

Vuoden alkupuoliskolla useat talousindikaattorit ovat yllättäneet positiivisesti. Talous kasvaakin tänä vuonna hieman aiemmin arvioitua ripeämmin. Kasvua tukee etenkin yksityinen kulutus. Viennin vetaa häiritsee palveluviennin toistaiseksi verkkainen elpyminen.

Korona näkyy yhä vientiluvuissa

Tavaraviennin sukellus jäi viime vuonna lopulta melko pieneksi, palveluiden vienti sen sijaan sukelsi huomattavasti vetäen koko viennin tuntuvasti pakkaselle. Tänä ja ensi vuonna viennin elpyminen onkin kiinni palveluviennin vedon palautumisesta.

Tavaroiden vienti on myös vetänyt vuoden alkupuoliskolla odotettua vaisummin, vaikka kasvuluvut ovat toki komeita heikon vertailuajankohdan takia. Loppuvuodesta orastanut palveluviennin elpyminen kuihtui, eikä palveluviennin kasvu yllä koronaa edeltävälle tasolleen ennen kuin matkailu alkaa toipua merkittävämmän.

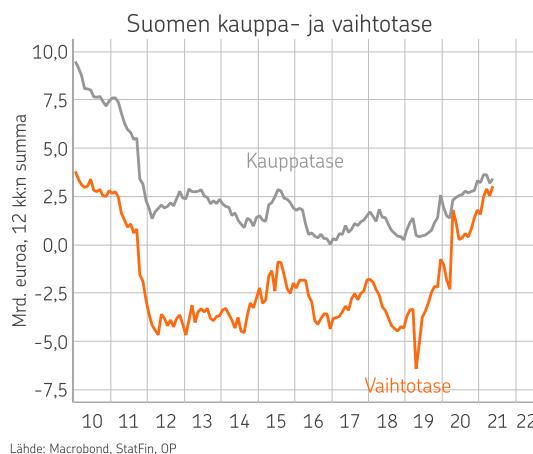
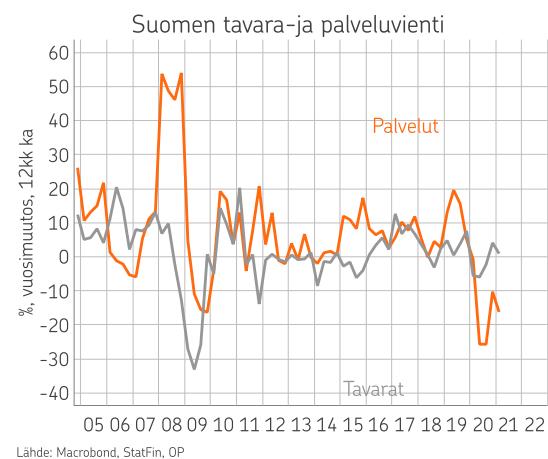
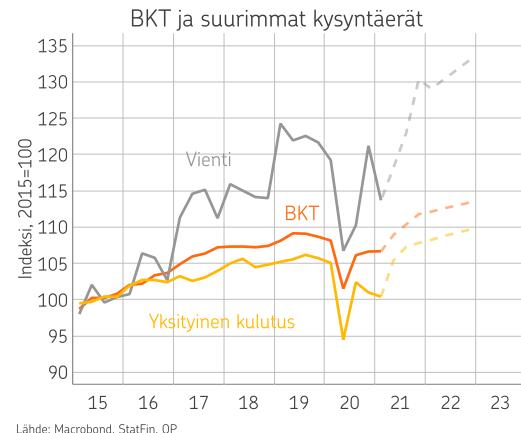
Selvimmin koronasta kärsineet osat palveluviennistä, kuten matkailu, ovat yhä elpymisen kannalta heikoin lenkki. Sen sijaan palveluvienti esimerkiksi tietojenkäsittelypalveluiden osalta on jo näytänyt elpymisen merkkejä.

Koronakriisin ohella vientiin on vaikuttanut niin suurten alustoimusten ajoittuminen kuin öljynjalostuksen suurseisokki. Nesteen huhtikuussa alkanut ja kolme kuukautta kestänyt seisokki näkyy selvästi öljyjalosteiden viennissä tänä vuonna. Vaikuttus on suuruusluokaltaan karkeasti prosentin tavaraviennistä.

Kokonaisuutena vienti kasvaa tänä vuonna 6,2 % ja ensi vuonna 8 %.

Vaihtotase hieman ylijäämäinen

Vaihtotaseen 12 kuukauden liukuva summa on käännytynyt jo selvästi ylijäämäiseksi. Odotamme vaihtotaseen pysyttelevän viime vuoden tapaan hieman ylijäämäisenä niin tänä kuin ensi vuonna.

Suomi – Yksityinen kulutus

Kulutus jälleen hyvässä vauhdissa

Yksityisen kulutuksen elpyminen kangerteli talvella, mutta pääsi keväällä jälleen hyvään vauhtiin. Kestotulustavaroiden myynti nousi jo viime vuoden aikana yli 2019 tason. Myös päivittäistavaroiden kauppa on kasvanut. Sen sijaan palveluiden ja muun muassa vaateisiin rinnastettavien tavaroiden myynti oli vuoden alkukuuksina noin 10 % alle koronapandemiaa edeltäneen tason.

Keväällä kulutus piristyi jälleen laajalla rintamalla. OP:n korttimaksudatan perusteella ainoastaan osaan matkailusta liittyvät palvelut jäivät kesällä alle tavanomaisen tason. Arvioimme datan perusteella yksityisen kulutuksen kasvaneen kesällä hyvinkin 4-5 prosentin vauhtia alkuvuoteen nähden ja yli 10 % edellisestä vuodesta.

Kulutus jatkaa toipumistaan loppuvuonna, ja arvioimme kulutuksen olevan suhteessa tuloihin tällä vuonna samalla tasolla kuin vuonna 2019. Vuonna 2023 kulutus lisääntyy samaa tahtia käytettävissä olevien tulojen kanssa.

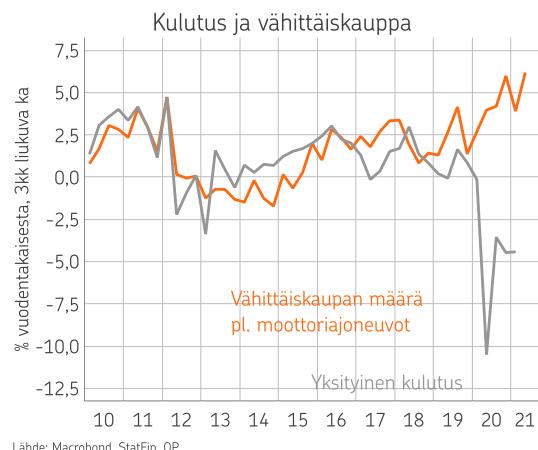
Osin kulutus voi jopa supistua normalisoitumisen myötä, kun korona-aikojen luoma kysyntä vaimee. Selvittemme kysyntää elpyy eniten kärsineillä palvelualoilla. Luonnollisesti myös matkailu kasvaa voimakkaasti, kun tartuntatilanne ja rajoitukset sallivat sen.

Säästöt pitkäaikaisia

Kotitalouksien käytettävissä olevat reaalitulot nousivat myös vuonna 2020. Tänä vuonna niin reaalipakkojen nousu kuin työllisyyden kasvu nostavat tulosta. Käytettävissä olevat tulot lisääntyvät kohtalaistesti myös lähi vuosina, jos kohta vauhti hidastuu.

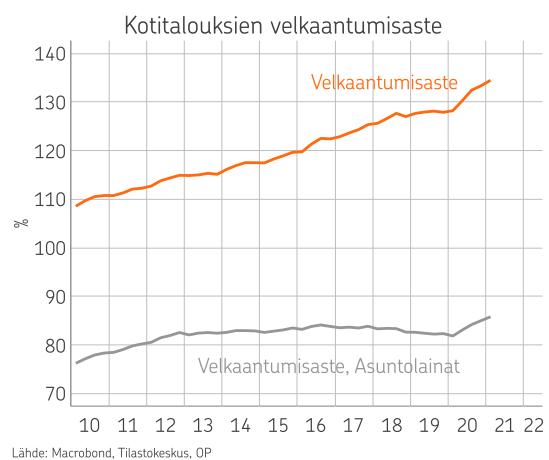
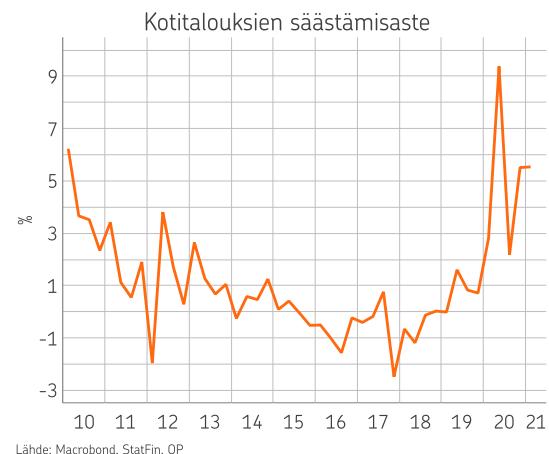
Kulutuksen kehitykselle ratkaisevaa on, kuinka kotitaloudet käyttävät koronakrisin aikana kertyneet säästöt. Tyyppillisesti säästämisaste nousee taantumissa eikä laske alle aiemman tason ainakaan nopeasti. Tilanne on nyt monella tapaa erilainen, mutta ennusteessä lähdetään tälläkin kertaa siitä, että säästöt eivät purkaudu nopeasti kulutukseen.

Tätä tukee se, että sijoittaminen on lisääntynyt, ja asuantomarkkinat ovat elpyneet. Asuantomarkkinojen vahvan vireen myötä myös luottojen kysyntä on noussut. Asuntoluottokanta on silti kasvanut vain noin neljän prosentin tahtia, sillä luottoja on myös lyhennetty nopeasti korkojen ollessa matalia.

	2020e	2021e	2022e	2023e
Ansiotaso	1,8	2,2	2	2,3
Yksityinen kulutus	-4,7	4,7	3,5	1,5
Käytettävissä olevat reaalitulot	-0,5	1,6	2	1,5
Säästämisaste	4,9	2,3	0,4	0,3

Lähteet: Tilastokeskus ja OP

Suomi – Investointit ja asuantomarkkinat

Yksityiset investointit elpyvät

Viime vuoden investointilukuja korjailtiin kesällä selvästi aiemman tiedon mukaista paremmiksi. Kokonaisuutena investointit supistuivat vain 0,7 % vuodesta 2019, mikä on pieni pudotus huomioiden viime vuoden talouden kehitys. Julkiset investointit kasvoivat jopa 11 %, mikä selittää verrattain pientä pudotusta. Yksityiset investointit vähenivät 3,4 %.

Asuinrakentaminen supistui viime vuonna 2,5 %. Pudotusta asuinrakentamiseen odotettiin jo ennen koronaa, joten viime vuotta voi pitää asuinrakentamiselle kohtuullisen hyvänä. Maa- ja vesirakentaminen oli viime vuonna hyvässä vedossa julkisten investointien tukemana. Muu talorakentaminen sen sijaan sukelsi enemmän ja heikko veto jatkui tämän vuoden alussa.

Asuinrakentamisen tahti parantuu loppuvuotta kohden ja veto jatkuu ensi vuonna kohtuullisen hyvänä. Asunnoille kysyntä etenkin kasvukeskuksissa on vahvaa ja sen odotetaan jatkuvan ensi vuonna. Tänä vuonna pula ammattitaitoista työvoimasta sekä materiaaleista näkyy rakentamisessa.

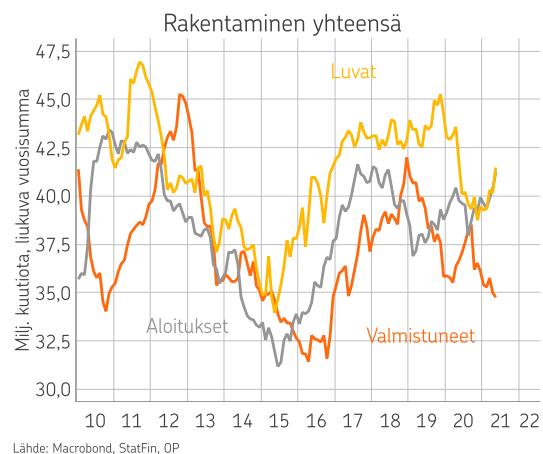
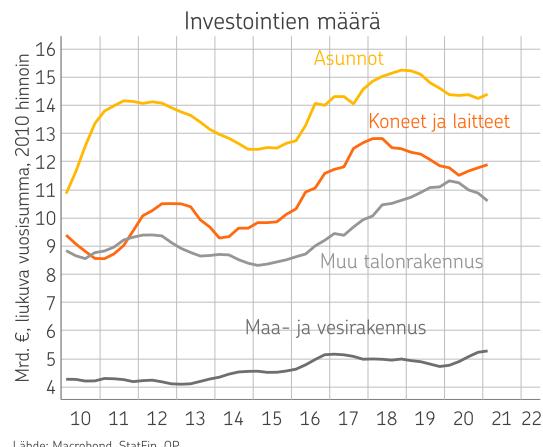
Kone-, laite- ja kuljetusvälineinvestoinneissa viime vuoden alkupuolisko oli heikko, mutta tahti parani vuoden loppua kohden. Yritysten hyvä taloudellinen tilanne tukee yritysten investointeja tänä vuonna. Viime vuosina supistuneen kone- ja laiteinvestointit kääntyvätkin tänä vuonna selvempään kasvuun.

Tänä vuonna yksityiset investointit elpyvät viime vuoden pudotuksesta, mutta vastaavasti julkisten investointien kasvu hidastuu viimevuotisesta selkeästi. Kokonaisuutena investointit kasvavat 3,5 % tänä vuonna ja ensi vuonna.

Asuantomarkkinoilla vahva veto

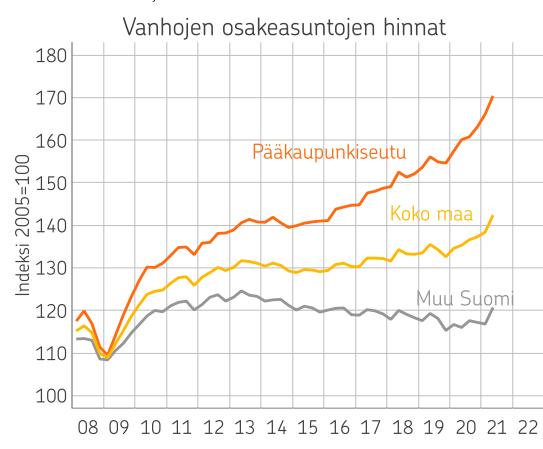
Asuntojen hinnat ovat nousseet alkuvuonna viime vuosien kehitykseen nähdien kohisten. Jo viime vuonna kasvukeskusten ja etenkin pääkaupunkiseudun asuntojen hintakehitys oli suotuisaa, mutta nyt hintanousu näyttää tarttuneen myös muualle Suomeen. Asuantomarkkinoiden hyvä veto ja hyvä kysyntätilanne tukee asuontorakentamista ja etenkin kasvukeskuksissa valmistuu yhä runsaasti uusia asuntoja.

Asuntojen hinnat kasvavat tänä vuonna 4,5 %, ensi vuonna hintojen nousu tasaantuu hieman ja kasvua kertyy keskimäärin 3 %.

	2020	Investointien määrän muutos, %		
		2021e	2022e	2023e
Talorakennukset	-2,3	1,0	2,5	2,0
Asuinrakentaminen	-2,0	3,0	3,0	2,0
Muut talorakennukset	-2,5	-2,0	2,0	2,0
Kone- ja laite	-3	10,0	7,0	5,0
Yksityiset	-3,4	3,5	3,5	2,0
Julkiset	11,0	3,5	4,0	2,0
Investointit yhteensä	-0,7	3,5	3,5	2,0

Lähteet: Tilastokeskus ja OP

Suomi – Työmarkkinat ja ansiotaso

Työllisyys elpynyt nopeasti

Suomessa oli työllisiä touko-kesäkuussa kausittain enemmän kuin koskaan aikaisemmin. Toipuminen koronakriisiin aiheuttamasta pudotuksesta on ollut poikkeuksellisen nopea, jos kohta kevään luvut voivat tilapäistekijöiden vuoksi toki antaa tilanteesta turhan myönteisen kuvan.

Työllisyysten näkymät ovat joka tapauksessa myönteiset. Talouden elpyessä, ja palvelualojen tilanteen vähitellen normalisoituessa työllisyys kohenee jopa normaalialia enemmän suhteessa talouden kasvuun. Varovaisenkin ennusteen mukaan työllisyysten ennätystaso ei jää tällä kertaa tilapäiseksi ja työllisyysaste nousee vuonna 2023 jo 74 prosentin tuntumaan.

Työttömyys ei ole vähentynyt yhtä nopeasti

Työttömyys ei ole kohentunut samassa suhteessa työllisyysten lisääntymisen kanssa. Koronakriisin kummaliisuksiin kuuluukin työvoimaosuuden — eli työlistien ja työttömiensuhde työikäiseen väestöön — nopea elpyminen. Normaalista taantumissa työvoimaa poistuu markkinoilta varsin pitkääikäiseksi. Kriisin nopeuden ja poikkeuksellisuuden vuoksi näin ei ole käynyt tällä kertaa.

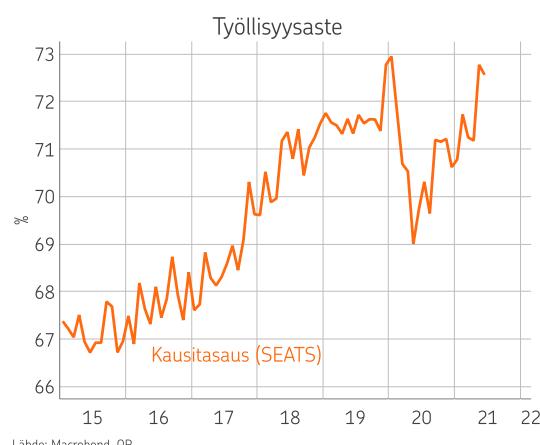
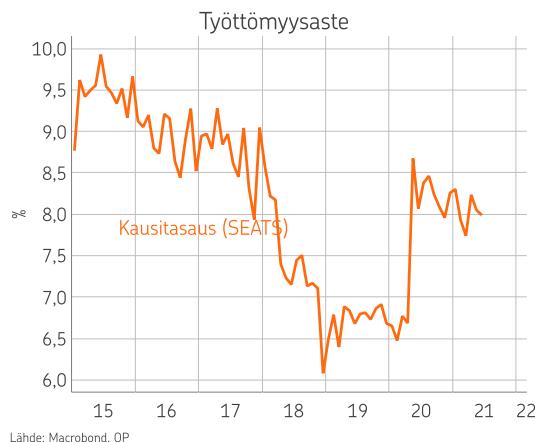
Lomautettuna oli kesäkuussa yhä yli 40 000 ihmistä ja työttömyysaste oli 8,0 %. Tilanne kohenee kuitenkin vähitellen, ja vuonna 2023 työttömyysaste on laskenut jo noin 6,5 prosenttiin, mikä vastaa arvioita rakenteellisesta työttömyydestä.

Työllisyysaste on ennusteen mukaan kansainvälistestikin verrattain korkealla tasolla vuonna 2023. Taso voi kuitenkin yhä nousta, mikäli rakenteellista työttömyyttä voidaan painaa alaspäin. Keinoja tähän on, jos poliittista halua löytyy.

Hintakilpailukyky heikkenee

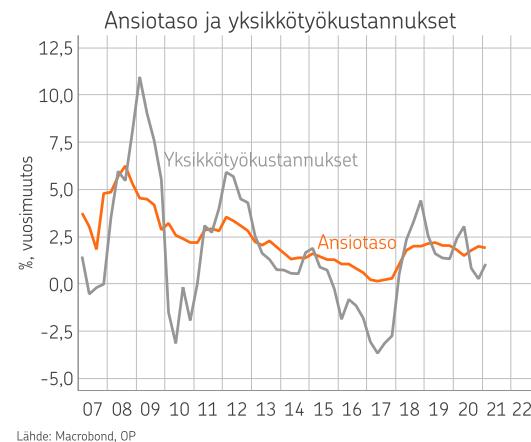
Koronakriisin aikana hintakilpailukyky suhteessa euroalueeseen on parantunut. Palkkojen nousu on ollut koko euroalueita nopeampaa, mutta tuottavuus on kehittynyt myönteisemmin talouden kärästettyä pandemiasta muuta euroalueita vähemmän.

Työllisyystilanteen nopea koheneminen osin lisääriskejä palkkojen nousun kiihtymisestä. Hintakilpailukyky heikkenee jo perusennusteessa, kun muun euroalueen tuottavuus elpyy. Tilanteeseen sopimaton palkkojen nousu olisi huono uutinen niin työllisyden kuin vientikehityksen suhteen.

Työmarkkinat	2020	2021e	2022e	2023e
Työttömyysaste, %	7,7	7,7	7,0	6,6
Työllisyysaste, %	70,7	72,2	73,4	73,9
Työlliset, tuhatta	2494	2544	2580	2598
Työttömät, tuhatta	209	213	194	184

Lähde: Tilastokeskus, OP

Suomi – Inflaatio ja julkisen talous

Inflaatio hidastumassa ensi vuonna

Kuluttajahinnat kasvoivat kesäkuussa vuoden takaa 2,0 %. Inflaation nopea kiihtyminen vuoden alusta selittyy paljolti öljyn kallistumisesta johtuvalla polttoaineiden hinnan nousulla.

Toinen merkittävä tekijä hintojen nousussa on ollut asumiseen liittyvien hintojen nousu. Remonttikustannukset ja uusien asuntojen hintojen nousu on kiihdyttyä asumiseen liittyviä kustannuksia. Ruuan, juomien, palvelujen ja tavaroiden hinnat ovat edelleen nousseet matallisesti.

Inflaation ennustetaan pysyvän nykyisen tason ympäristössä vielä tämän vuoden lopun. Ensi vuoden alkupuoliskolla inflaatio hidastuu jälleen, kun kriisiajan matalien vertailutasojen vaikutus hiipuu. Notkahdus jää tilapäiseksi ja inflaatio alkaa jälleen kiihtyä matallisesti talouden kasvun vetämänä.

Inflaatioksi tänä vuonna ennustamme 1,9 %, vuonna 2022 1,3% ja vuonna 2023 1,5 %.

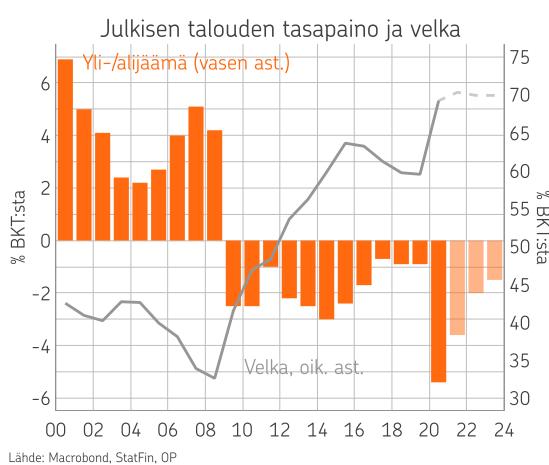
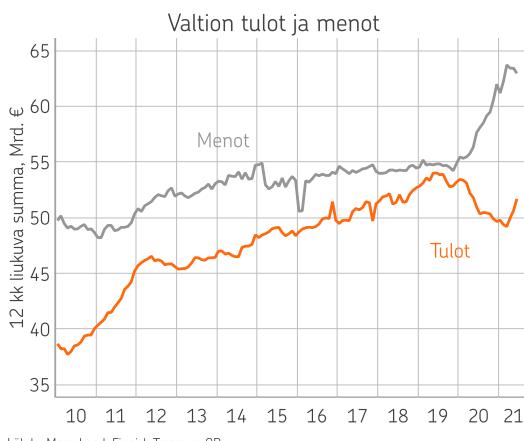
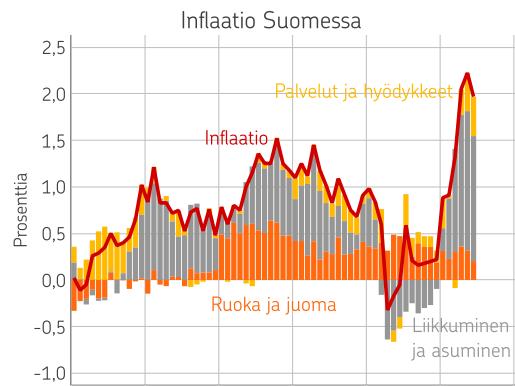
Julkisen talouden vaje alkanut kutistua

Julkisen talouden vaje jää vuonna 2020 pelättävä selvästi pienemmäksi. Valtiokonttori otti uutta velkaa 18,4 miljardia euroa, mutta likvidit varat karttuivat 5,4 miljardia euroa. Toteutunut valtion nettorahoitustarve asettui siis 13 miljardiin euroon. Kansantalouden tilinpöiden luvuin vajeen suhde kansantuotteeseen oli 5,4%.

Tänä vuonna valtion tulot ovat alkaneet elpyä talouden kohenemisen myötä. Vastaavasti työllisyuden lisääntymisen pienentää tulonsiirtoja. Julkisen talouden aliijaämä kapenee tänäkin vuonna aiempia arvioita nopeammin, vaikka pandemian hoitoon tarvitaan yhä poikkeustoimia.

Julkisen talouden vaje ylittää toki myös vuonna 2022 kolmen prosentin rajan, mutta painuu tämän alle seuraavina vuosina. Vuonna 2023 vaje on kuitenkin jo luonteeltaan rakenteellista, jonka taltuttamiseksi menosopeutus olisi varmin keino.

Valtion velka lisääntyi heinäkuun loppuun mennessä 4,7 miljardia euroa. Velan kasvu hidastui merkittävästi viime vuodesta. Velkasuhde nousee kuitenkin vielä tänä vuonna, mutta käännne parempaan häämöttää jo vuonna 2022, jos menokurista pidetään kiinni.

	2020	2021e	2022e	2023e
Yli-/aliijaämä, % BKT:sta				
Julkisen sektori	-5,4	-3,6	-2,0	-1,5
Valtio	-5,6	-4,0	-2,0	-1,5
Velka, % BKT:sta	69,5	70,3	69,9	69,9
Julkisen sektori				

Läheteet: Tilastokeskus ja OP

OP:n ekonomistit julkaisevat suhdanne-ennusteen kaksi kertaa vuodessa. Niiden lisäksi julkaistaan suppeampi suhdannekatsaus kaksi kertaa vuodessa suhdanne-ennusteiden välissä. Suhdanne-ennusteet julkaistaan tammikuussa ja elokuussa. Suhdannekatsaukset julkaistaan toukokuussa ja marraskuussa.

OP

Pääekonomisti
Senioriekonomisti
Ekonomisti

Reijo Heiskanen
Tomi Kortela
Joona Widgrén

puh. 010 252 8354
puh. 010 252 1866
puh. 010 252 1013

etunimi.sukunimi@op.fi

op.media

Twitter:
@OP_Ekonomitit
@Reiskanen
@KortelaTomi
@jjwidgren